

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 6 stycznia 1984 r.

w sprawie zasad i trybu zatrzymywania, kontroli osobistej, przeglądania zawartości bagaży oraz sprawdzania ładunku osób naruszających lub zagrażających porządkowi i bezpieczeństwu publicznemu.

Na podstawie art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o urzędzie Ministra Spraw Wewnętrznych i zakresie działania podległych mu organów (Dz. U. Nr 38, poz. 172) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie określa zasady i tryb zatrzymywania przez funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej, zwanych dalej „funkcjonariuszami”, osób naruszających lub zagrażających porządkowi i bezpieczeństwu publicznemu, a także dokonywania kontroli osobistej, przeglądania zawartości bagaży i sprawdzania ładunku w portach, na dworcach oraz w środkach komunikacji lotniczej, drogowej, kolejowej i wodnej w razie podejrzenia dokonania przestępstwa lub czynu godzącego w bezpieczeństwo państwa lub porządek publiczny.

2. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do osób posiadających immunitety w zakresie i granicach określonych w odrębnych przepisach.

§ 2. 1. Funkcjonariusze mają prawo zatrzymać osobę, która swoim zachowaniem stwarza uzasadnione podejrzenie, że zamierza popełnić przestępstwo lub wykroczenie naruszające lub zagrażające porządkowi i bezpieczeństwu publicznemu albo czyn taki popełniła, przy czym zastosowanie wobec niej innych środków niż zatrzymanie byłoby niecelowe.

2. Funkcjonariusze mają prawo zatrzymać osobę w celu zapobieżenia popełnieniu przez nią przestępstwa lub wykroczenia przeciwko porządkowi i bezpieczeństwu publicznemu, szczególnie w przypadkach zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia w znacznych rozmiarach.

§ 3. W razie zatrzymywania osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia naruszającego lub zagrażającego porządkowi i bezpieczeństwu publicznemu podejmuje się niezbędne czynności dla potwierdzenia lub wykluczenia okoliczności uzasadniającej zatrzymanie osoby.

§ 4. Funkcjonariusze mają prawo zatrzymać:

- 1) osobę ujętą na gorącym uczynku przestępstwa lub bezpośrednio po popełnieniu przestępstwa określonego w § 2, stosując przepisy art. 205, 206 i 447 K.p.k.,
- 2) osobę, u której w czasie kontroli osobistej lub przeglądania bagaży w portach i na dworcach oraz w środkach komunikacji drogowej, kolejowej, powietrznej i wodnej ujawniono przedmioty pochodzące z

przestępstwa, materiały wybuchowe bądź niebezpieczne oraz gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że może ona w środkach komunikacji dopuścić się przestępstwa.

§ 5. Funkcjonariusze mają prawo zatrzymać osobę, która popełniła wykroczenie naruszające bezpośrednio porządek i bezpieczeństwo publiczne, a w szczególności gdy:

- 1) ujęta została na gorącym uczynku lub bezpośrednio po popełnieniu wykroczenia objętego postępowaniem przyspieszonym,
- 2) ujęta została na gorącym uczynku lub bezpośrednio po popełnieniu wykroczenia i nie ma stałego miejsca zameldowania lub zmienia miejsca pobytu bez zameldowania albo jeżeli przebywa czasowo na terenie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, a zachodzi uzasadniona obawa, że rozpoznanie sprawy w postępowaniu zwyczajnym przed kolegium do spraw wykroczeń nie będzie możliwe lub będzie utrudnione,
- 3) stwierdzono, że kierujący pojazdem znajduje się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka.

§ 6. Funkcjonariusze mają prawo zatrzymać osobę ujętą na gorącym uczynku lub bezpośrednio po popełnieniu wykroczenia w razie:

- 1) niemożności ustalenia tożsamości tej osoby z powodu jej odmowy wylegitymowania się albo nieposiadania dokumentu stwierdzającego tożsamość,
- 2) legitymowania się dokumentami, których wiarygodność budzi wątpliwości.

§ 7. Zatrzymaniu podlegają osoby znajdujące się w stanie nietrzeźwości lub po użyciu środka odurzającego, które zachowaniem swoim zakłóciły porządek lub bezpieczeństwo publiczne albo dały inny powód do zgorszenia w miejscu publicznym lub zakładzie pracy.

§ 8. Zatrzymanie osoby w porze nocnej w pomieszczeniach mieszkalnych może nastąpić jedynie w przypadkach nie cierpiących zwłoki.

§ 9. Czas zatrzymania osoby liczy się od momentu faktycznego pozbawienia wolności, choćby poinformowanie osoby o zatrzymaniu nastąpiło później, i nie może przekroczyć 48 godzin.

§ 10. W razie podjęcia decyzji zatrzymania osoby, funkcjonariusz jest obowiązany:

- 1) zawiadomić ją o zatrzymaniu i o przyczynach zatrzy-

mania oraz uprzedzić o obowiązku zastosowania się, pod rygorem użycia przymusu bezpośredniego, do poleceń funkcjonariusza dokonującego zatrzymania.

- 2) sprawdzić, czy osoba zatrzymana posiada broń lub inne niebezpieczne przedmioty, które mogą służyć do popełnienia przestępstwa lub wykroczenia godzącego w porządek i bezpieczeństwo publiczne, odebrać je, a także odebrać inne przedmioty mogące stanowić dowody rzeczowe lub ulec przypadkowi,
- 3) doprowadzić osobę zatrzymaną do urzędu spraw wewnętrznych lub jednostki Milicji Obywatelskiej.

§ 11. 1. Z czynności zatrzymania osoby funkcjonariusz sporządza raport, który przekazuje dyżurnemu jednostki resortu spraw wewnętrznych.

2. Raport, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać wszystkie istotne okoliczności dotyczące przebiegu czynności.

3. Dyżurny jednostki resortu spraw wewnętrznych prowadzi książkę zatrzymanych osób.

§ 12. 1. Osobę zatrzymaną należy poddać — w razie uzasadnionej potrzeby — badaniu lekarskiemu lub udzielić jej pierwszej pomocy lekarskiej.

2. Obowiązek zarządzenia badania lekarskiego lub udzielenia pomocy lekarskiej zachodzi w szczególności wtedy, gdy osoba zatrzymana:

- 1) ma widoczne obrażenia ciała,
- 2) domaga się niezwłocznego zbadania przez lekarza,
- 3) oświadcza, że cierpi na schorzenia wymagające stałego lub okresowego leczenia, którego przerwanie stanowiłoby zagrożenie dla jej życia lub zdrowia,
- 4) straci przytomność,
- 5) według posiadanych informacji cierpi na chorobę zakaźną,
- 6) zdradza inne objawy wskazujące na zagrożenie jej życia lub zdrowia.

3. Obowiązek badania lekarskiego dotyczy również osoby zatrzymanej, która ze względu na okoliczności zatrzymania, a zwłaszcza gdy użyto środków przymusu bezpośredniego, mimo braku objawów wymienionych w ust. 2 mogła odnieść obrażenia wewnętrzne.

4. Orzeczenie lekarza stanowić może podstawę dopuszczalności dalszego zatrzymania osoby ze względu na jej stan zdrowia.

§ 13. 1. Na żądanie osoby zatrzymanej zawiadamia się o zatrzymaniu, w miarę możliwości, osobę najbliższą lub zakład pracy.

2. Zakład pracy powiadamia się zwłaszcza w przypadkach, gdy niestawiennictwo do pracy spowodowałoby poważne zakłócenia toku pracy tego zakładu.

§ 14. 1. Funkcjonariusze dokonują kontroli osobistej i przeglądania zawartości bagaży w portach i na dworcach oraz w środkach komunikacji lotniczej, drogowej,

kolejowej i wodnej, jeżeli istnieje podejrzenie, że osoba posiada przy sobie lub w bagażu niebezpieczne materiały, przedmioty lub narzędzia mogące służyć do uprowadzenia środka komunikacji lub popełnienia innego przestępstwa.

2. Funkcjonariusze — w obecności przedstawicieli przewoźnika — sprawdzają ładunek w portach i na dworcach oraz w środkach komunikacji lotniczej, drogowej, kolejowej i wodnej, jeżeli istnieje podejrzenie, że w ładunku znajdują się przedmioty pochodzące z przestępstwa albo materiały wybuchowe lub niebezpieczne, mogące służyć do dokonania przestępstwa lub czynu godzącego w bezpieczeństwo państwa albo w porządek publiczny.

§ 15. 1. Kontrolę osobistą w porcie lub na dworcu przeprowadza się w pomieszczeniu niedostępnym na czas kontroli dla pasażerów, w miarę możliwości wyodrębnionym do tego celu.

2. Kontroli osobistej powinno się dokonywać w miarę możliwości za pośrednictwem osoby tej samej płci.

3. Przed przystąpieniem do kontroli osobistej osobę należy o tym uprzedzić żądając wydania materiałów-przedmiotów i narzędzi, o których mowa w § 14 ust. 1.

§ 16. 1. Z czynności, o których mowa w § 14, sporządza się raport, który przekazuje się dyżurnemu jednostki resortu spraw wewnętrznych.

2. Raport, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać w szczególności:

- 1) oznaczenie czynności, jej czas i miejsce oraz określenie osób w niej uczestniczących,
- 2) przebieg czynności oraz oświadczenia i wnioski uczestników,
- 3) wydane w toku czynności polecenia,
- 4) w miarę potrzeby stwierdzenie innych okoliczności dotyczących przebiegu czynności.

3. W razie ujawnienia przedmiotów lub materiałów pochodzących z przestępstwa lub których przewóz jest zabroniony albo posiadanie stanowi przestępstwo, sporządza się protokół zgodnie z przepisami K.p.k.

4. Ujawnione materiały lub narzędzia mogące służyć do dokonania przestępstwa lub czynu godzącego w bezpieczeństwo państwa albo porządek publiczny należy odpowiednio zabezpieczyć i przekazać przewoźnikowi do przechowania na czas podróży.

§ 17. Przeglądania bagażu rejestrowanego przed odlotem statku powietrznego dokonuje się w przypadkach uzasadniających podejrzenie, że znajdują się w nim przedmioty pochodzące z przestępstwa bądź materiały wybuchowe albo niebezpieczne, po zawiadomieniu o tym przewoźnika oraz pasażera.

§ 18. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: C. Kiszczał